

cího soudu zastupoval majitele velkostatku před úřady, měl plnou moc pro všechny administrativní záležitosti, měl zodpovědnost za lesnictví, schvaloval účty lesnické, parní pily a cihelny, předkládal je majiteli k podpisu, jehož pokyny a schválení výkonů si bezprostředně opatřoval; byl vyloučen ze skupiny 11. jen proto, že pro nedostatek teoretického odborného vzdělání (kvalifikace) nemohl naplnit hlavní podmínku této skupiny, totiž celkovou zodpovědnost za podnik, když jeho práce vůči úřadům formálně musil krytí teoreticky odborně kvalifikovaný jiný úředník. Zaměstnavatel mu tyto vyšší a zodpovědné služby svěřil a skutečného jich výkonu používal, a to nejen snad přechodně, nýbrž jako stálého jeho zaměstnání s příslušným ano i vyšším titulem, což je pro zařazení do skupin rozhodným. Totéž praví jasně i cit. nař. k Šu 10 (3) a nemůže i nechce proto zajisté na této zásadě ničeho měnit zmínka o odborné kvalifikaci při skupině 8. vysvětlivek, tím méně, když se tam pouze praví, že pro služby tam uvedené »vyžadována« (bývá) odborná kvalifikace, nikoli že se vyžaduje, nebo vyžadovati musí.

Čís. 3614.

Školník, jenž byl zřízcem školní obce, může se domáhati služebních požitků pouze na školní obci, nikoliv na obci politické.

(Rozh. ze dne 12. března 1924, Rv II 809/23.)

Proti žalobě školníka na odpočinku na městskou obec M., o placení služebních požitků dle zákona ze dne 20. prosince 1922, čís. 394 sb. z. a n., namítla žalovaná nedostatek pasivní oprávněnosti k žalobě. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e**, shledav námitku odůvodněnou, žalobu zamítl. **D ů v o d y**: Nesporno je, že žalobci byly služební požitky vypláceny místní školní radou v M. a že do M. jsou přiškoleny politické obce L. a J., které škol nemají. Soud má za to, že žalovaná obec není ku sporu legitimována. Již z přednesu žalobce sama je patrné, že žalobce nebyl zřízcem žalované (politické) obce M., nýbrž školní obce M.; místní školní rada upravila mu v roce 1910 požitky, na její příkaz konal ty neb ony práce, ona mu vyplácela jeho požitky, místní školní rada dala ho do pense a upravila jeho odpočivné; že žaluje politickou a nikoli snad školní obec M., jde na jevo i ze žaloby, kde se navrhuje doručení k rukám Eduarda B-a (úřadujícího náměstka starosty). Skutečnost, že byl ve službách školní obce, jde však na jevo i ze zákona. Je nesporno, že žalobce byl školníkem na měšťanské a obecné škole v M. Vydržovati školníka náleží však ku nákladům věcným, které dle Šu 35 (1) zákona ze dne 9. dubna 1920 čís. 292 sb. z. a n. uhrazuje školní obec. Školní obec je však samostatným nositelem práv a závazků (§ 17 a násl. cit. zákona) a i v tom případě, když jiné obce přiškoleny nejsou, rozdílnou od obce politické, což je vidno i z toho, že složení jejího představitelstva (místní školní rady jako úřadu veřejného) je jinaké, nežli složení představitelstva obce politické, a od

něho závislým. Bylo by lze připustiti, že v oněch jednoduchých případech, dle místní meze obce politické a obce školní jsou jedny a tytéž, konec konců věcné náklady na školu uhrazuje obec politická, leč v tomto případě nejde o jednu a tutéž osobnost, která by snad jenom dle různé agendy byla na venek jinak zastoupena, nýbrž v skutku o něco, co od politické obce M. jest i místně naprosto rozlišno; jde o obec školní, zahrnující v sobě několik obcí politických, v jejíž zákonném představitelstvu (§ 21) zasedají zástupci zastupitelstev všech obcí politických a jejíž rozpočet neuhrazuje obec M. sama, nýbrž veškeré politické obce v této školní obci sdružené. Měla tedy býti žalována nikoli obec M., nýbrž školní obec M. k rukám místní školní rady, ostatně se podotýká, že ani v tom případě, kdyby náklad na školníka patřil ku nákladům osobním, nebyla by obec M. pasivně legitimována, neboť osobní náklad nese dle §u 35 (2) cit. zákona stát. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil a dodal k důvodům prvního soudu: Nemůže býti žalována místní školní rada, kdyžtě tato jako veřejný úřad (§ 17 zákona ze dne 9. dubna 1920, čís. 292 sb. z. a n.) není samostatnou právnickou osobou (§ 26 obč. zák.), nýbrž jen ta osoba, v jejímž jméně místní školní rada se žalobcem jednala, a tou jest školní obec M. Že pak školní obec, která svou právní existenci opírá o moravský zákon ze dne 12. ledna 1870, čís. 3 zemsk. zák. (zejména § 8), tak i o zákon ze dne 9. dubna 1920, čís. 292 sb. z. a n. je samostatnou právnickou osobou, nelze pochybovati, kdyžtě má jmění, sloužící k dovolenému účelu, t. j. škole (§ 25, 35 cit. zák. čís. 292/20 sb. z. a n.). Za zákonitého zástupce jejího může býti považována jediné místní školní rada, jako onen orgán, který v zákoně samém buď přímo nebo nepřímo jako zástupce školní obce (účelového jmění), totiž školy, jest označen. To jde na jevo zejména z ustanovení §u 8 (2) zákona z roku 1870, čís. 3 z. zák., kde se praví, že jest dovoleno, by několik obcí za souhlasu okresní školní rady spojilo se v jedinou obec školní za vedení společné místní školní rady. Též působnost místní školní rady, v §u 25 zákona čís. 292 ex 1920 sb. z. a n. blíže označená, nepřipouští pochybnosti o tom, že místní školní rada jest jediné povolána k zastupování školní obce v majetkových otázkách.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalovaná obec brání se žalobcovu nároku námitkou nedostatku pasivní legitimace, tvrdíc, že byl žalobce ve službách školní obce M. a že tudíž jediné proti ní může svůj nárok uplatňovati. Názor tento sdílají i nižší stolic a zamítly žalobní žádost proto, že žalobcem vzneseny nárok jest uplatňován proti právnické osobě, s níž žalobce nebyl ve služebním poměru. V dovolání napadá žalobce shora uvedený a nižšími soudy sdílený názor — leč neprávem. Především poukazuje se na důvody nižších stolic, jež vývody dovolatelovými nebyly vyvráceny a podotýká se, že žalobce při svých vývodech pomíjí ustanovení jak říšského zákona ze dne 14. května 1869, čís. 62 [§ 63 (2)], tak zákona

zemského ze dne 27. listopadu 1905, čís. 4 (z roku 1906), zejména Šu 41, z něhož vyplývá, že náklad na veřejné školy obecné stihá školní obec, za niž vždy jedná místní školní rada, a že, je-li obava, že úhrada na náklad na vydání rozpočtená z příjmů školní obce nestačí, musí se tato o úhradu postarati. Školní obec může se jen na jednu místní (politickou) obec vztahovati, může se také jako v tomto případě skládati z více obcí. Uvážil-li se pak, že zastupuje místní školní rada školní obec, že majetek této není totožným s majetkem místní obce, že určité příjmy plynou výhradně školní obci, z nichž tato obstarává náklad na vydržování školy, a uvážil-li se dále, že místní obec jest zastupována obecním představenstvem, nemůže býti pochybnosti, že jde o dvě zcela různé korporace se zvláštním jméním účelovým, že tedy jsou to dvě samostatné, na sobě právně nezávislé, právnické osoby. Je-li tomu tak, nelze upírat školní obci právo státi na soudě a bylo tudíž na žalobci, by svůj nárok, jelikož byl místní školní radou za školníka ustanoven a od ní na odpočinek dán, uplatňoval proti školní obci, jež se o náklady [§ 41 (1)] zmíněného zemského zákona), s jeho ustanovením nutně (služné), musila po zákonu postarati a s níž jedině vešel ve služební poměr. Proto nižší stolice právem uznaly, že žalovaná obec nemá k tomuto sporu legitimace a důsledkem toho nebylo vyhověno žalobcovu dovolání.

Čís. 3615.

Úpis válečné půjčky obcí na Moravě. Svolil-li zemský výbor, by obec za účelem úpisu válečné půjčky uzavřela s bankou, u níž upisovala, výpůjčku v dluhopisech banky ve výši, činící část upisovaného peníze, svolil tím k úpisu válečné půjčky v plném rozsahu i k uzavření zápůjčky ve výši upsané válečné půjčky.

(Rozh. ze dne 12. března 1924, Rv II 17/24.)

Žalovaná obec (na Moravě) upsala v roce 1917 u vídeňské banky C., odbočka v Brně, na válečnou půjčku 500.000 K a uzavřela s bankou lombardní zápůjčku. Proti žalobě tuzemské nástupkyně banky C. na zaplacení 537.560 Kč (poskytnutá zápůjčka vzrostlá o příslušenství) namítla žalovaná obec mimo jiné, že úpis válečné půjčky a uzavření zápůjčky nebylo řádně schváleno zemským výborem. O b a n i ž š í s o u d y uznaly dle žaloby, o d v o l a c í s o u d uvedl mimo jiné v d ů v o d e c h: Námitka nesprávného posouzení přípisu mor. zem. výboru ze dne 19. června 1917, jímž dáno žalované obci povolení k výpůjčce 150.000 K v dluhopisech banky za účelem úpisu 500.000 K vál. půjčky, není odůvodněna. § 97 mor. obec. zřízení stanoví, že k zatížení kmenového jmění obce, k výpůjčce nebo převzetí záruky, převyšuje-li výpůjčka nebo záruka s připočtením tu jsoucích dluhů roční příjem obce, jest potřebí schválení zemského výboru. Ustanovení toto sluší vykládati v souvislosti s §em 96 obecního zřízení a čl. V. a XVIII. zákona ze dne 5. března 1862 čís. 18 ř. zák. tak, že ke každému kontrahování